

Datum: 12-10-2021

Onderwerp: verzoek tot goedkeuring besturenfusie OPOD SKOBA en statutenwijziging

Geacht college,

In vervolg op onze eerdere correspondentie en prettige contacten, waarin wij u hebben geïnformeerd over de besturenfusie die OPOD en SKOBA voorbereiden, sturen wij u de eindrapportage van het fusieonderzoek toe, de zogenaamde Fusie Effect Rapportage (FER). OPOD en SKOBA hebben het voornemen om beide stichtingen per 1 januari 2022 bestuurlijk samen te voegen tot een nieuwe samenwerkingsstichting voor openbaar en katholiek primair onderwijs. In de Fusie Effectrapportage treft u een samenvatting aan van de motieven, doelen en gevolgen van de fusie.

Wij hebben er als besturen en Raden van Toezicht destijds bewust vanuit kracht voor gekozen om de mogelijkheden van samenwerking te onderzoeken. Wij werken in dezelfde regio en wijken en hebben een gemeenschappelijk belang. Het belang van het kind staat voorop. Ieder kind moet de kans krijgen zijn talenten te ontwikkelen. Goed onderwijs waarin de talenten en ontwikkelingsbehoeften van kinderen de leidraad vormen is daarvoor een basisvoorwaarde.

Wij willen die opdracht gezamenlijk oppakken; door elkaar te versterken en niet door elkaar beconcurreren. Aangezien juist nu beide organisaties in financieel en onderwijskundig opzicht gezond zijn, denken wij sterke partners voor elkaar te kunnen zijn. De nadruk in onze motivatie om vergaande samenwerking te onderzoeken heeft dus niet gelegen op het afdekken van risico's, maar op het benutten van kansen. Kansen om ons onderwijs verder te ontwikkelen door een stevige professionele organisatie neer te zetten. Een organisatie die effectief kan inspelen op nieuwe uitdagingen, ruimte kan bieden aan professionele ontwikkeling en die kan anticiperen op risico's van bijvoorbeeld krimp. Tegenhanger van kansen benutten is het onbenut laten van kansen en het beleidsarm reageren op nieuwe ontwikkelingen. En dat is in strijd met onze ambities.

De FER vormt het basisdocument op basis waarvan diverse in- en externe geledingen een besluit nemen om al dan niet goedkeuring/ instemming te verlenen aan de voorgenomen besturenfusie. Het ministerie van onderwijs gebruikt de FER en de instemmingsverklaring van beide GMR-en om de voorgenomen besturenfusie te toetsen.

Uw college heeft als lokale overheid van alle scholen in de gemeente (openbaar en bijzonder) een adviesbevoegdheid over de wenselijkheid van de besturenfusie. Eerder heeft u reeds een positief advies uitgebracht. Dit advies maakt onderdeel uit van de FER (wettelijk voorgeschreven) Bijzonder aandachtspunt bij het uitbrengen van uw advies was de keuzevrijheid voor ouders in de gemeente. Aangezien de besturenfusie geen effect heeft op het huidige aanbod van openbaar en katholiek onderwijs in Dordrecht, heeft de fusie geen invloed op de keuzevrijheid van ouders en de diversiteit van het aanbod. Behoud van keuzemogelijkheden voor leerlingen en hun ouders is zelfs nadrukkelijk een van de doelen van de besturenfusie. Het gaat dan om keuze naar (nabijheid van) richting (openbaar of katholiek) en om keuze in onderwijskundige/ pedagogische aanpak van een school. Voor een nadere toelichting op de diversiteit en keuzevrijheid verwijzen wij u naar de inhoud van de FER.

In de huidige statuten van OPOD is opgenomen dat de gemeenteraad goedkeuring dient te verlenen aan een besluit van het College van Bestuur tot juridische fusie van de stichting en tot de bijbehorende statutenwijziging. De conceptstatuten van de nieuwe samenwerkingsstichting zijn als bijlage bij deze brief gevoegd.

Een beknopte toelichting:

De besturenfusie vindt plaats door middel van een juridische fusie, waarbij OPOD op papier de verkrijgende stichting is. OPOD valt nu onder art. 48 van de Wet Primair Onderwijs. Dit artikel gaat uit van een stichting die uitsluitend openbare scholen in stand houdt. Na de fusie en statutenwijziging is sprake van een samenwerkingsstichting op grond van artikel 17 van de Wet Primair Onderwijs. Alleen in een dergelijke stichting kunnen zowel openbare als bijzonder (in dit geval katholieke) scholen in stand worden gehouden. In beide situaties heeft de gemeenteraad van Dordrecht een grondwettelijke plicht als extern toezichthouder op het openbaar onderwijs.

Hoe is het openbaar onderwijs (in de statuten) geborgd?

- Statutair (artikel 2) is vastgelegd dat de stichting afzonderlijke openbare en katholieke scholen in stand houdt. Openbaar blijft openbaar, katholiek blijft katholiek.
- Verschillen tussen mensen - verschillen in geloof, overtuigingen, achtergrond, geaardheid, uiterlijk- worden als waardevol en verrijkend beschouwd. Opgenomen in meer uitgebreide bewoordingen in het statutaire doel van de stichting (art. 3).
- De kernwaarden van het openbaar onderwijs zijn statutair vastgelegd (art. 5).
- Bestuur en intern toezicht bewaken en borgen zowel de openbare als katholieke identiteit, ondersteund door een Identiteitscommissie (artikel 5).
- Alle scholen zijn toegankelijk voor alle kinderen zonder onderscheid naar godsdienst of levensbeschouwing (artikel 6).
- Bij de benoeming van het College van Bestuur wordt o.a. rekening gehouden met de algemene bestuurlijke kwaliteiten, de affiniteit met de doelen van de stichting, de denominaties binnen de stichting, de gelijkwaardigheid van het openbaar karakter en van de katholieke identiteit en met een spreiding en complementariteit van deskundigheden en achtergronden (art. 7)
- Minimaal 1 lid van de Raad van Toezicht heeft een bijzondere affiniteit met het openbaar onderwijs, minimaal 1 lid met het katholiek onderwijs (art. 12); 1 lid wordt benoemd op voordracht van de GMR. De Raad van Toezicht benoemt zijn leden met inachtneming van de eisen in de statuten.
- Het bestuur legt verantwoording af in het bestuursverslag dat ter overleg wordt aangeboden aan de gemeenteraad over borging van de identiteit (art. 15)

Er is tenslotte met instemming van de vakcentrales een regeling getroffen voor gewetensbezwaarden, vastgelegd in de FER.

Hoe is de invloed van de gemeente geborgd?

De concept-statuten voldoen aan de wettelijke vereisten als het gaat om het borgen van de overheidsinvloed in het bestuur. Dat is getoetst door de notaris (van het gerenommeerd kantoor van Doorne).

In de concept-statuten is de overheidsinvloed als volgt geregeld:

- De gemeente kan ingrijpen bij ernstige taakverwaarlozing door het bestuur m.b.t. openbare scholen (art. 7)
- Jaarlijks gaat het bestuur in gesprek met de CTOO over de jaarstukken en het bestuursverslag (art. 8 en 15)
- Bij ontstentenis of belet van alle leden van de RvT wijst de gemeente lid/ leden aan (art. 12).
- Goedkeuring van de gemeenteraad is nodig bij statutenwijziging, bij ontbinding en bij fusie waarbij de stichting of openbare scholen verdwijnen (art. 16 t.m. 18).

Los van de statutair vastgelegde bepaling zien wij het ook als onze maatschappelijke verantwoordelijkheid om de CTOO zodanig te informeren dat deze haar extern toezichthoudende rol kan uitvoeren. Het is daarom ook passend dat wij verantwoording afleggen over ontwikkelingen en activiteiten die (primair) betrekking hebben op het waarborgen van het karakter van het openbaar onderwijs en de continuïteit van het openbaar onderwijs in Dordrecht. Bovendien hechten wij aan de open en constructieve dialoog die gemeente (CTOO) en schoolbesturen voor openbaar onderwijs in Dordrecht jaarlijks met elkaar voeren.

De Nederlands Katholieke Schoolraad (NKSr) heeft eveneens een goedkeuringsbevoegdheid t.a.v. de wijziging van de statuten. De aandacht van de NKSr richt zich op het borgen van de identiteit van de katholieke scholen. In de conceptstatuten is ook de katholieke identiteit van de scholen geborgd. De NKSr heeft formeel nog geen goedkeuring verleend aan de statutenwijziging; op basis van het ambtelijk advies dat inmiddels is uitgebracht aan het bestuur van de NKSr verwachten wij een positieve uitspraak. Ook de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraden (GMR-en) dienen in te stemmen met de besturenfusie. De GMR-en buigen zich momenteel formeel over de FER. Zij zijn nauw betrokken geweest in het proces en staan tot nu toe positief tegenover de fusie. Ouders hebben begin oktober tijdens ouderbijeenkomsten hun visie op de fusie kunnen geven en vragen kunnen stellen. Daaruit zijn geen bijzonderheden voortgekomen. Verder zijn de vakcentrales van het personeel betrokken en hebben wij met hen afspraken gemaakt over de personele gevolgen. De uitvoeringsorganisatie van het ministerie zal de laatste toets op de voorgenomen fusie tenslotte uitvoeren.

Verzoek

Wij verzoeken u het volgende

- de gemeenteraad voor te stellen goedkeuring te verlenen aan de voorgenomen besturenfusie van OPOD en SKOBA zoals omschreven in de FER en aan het wijzigen van de statuten per 1 januari 2022 conform de bij deze brief gevoegde concept-statuten d.d. 30 september 2021. Voor het kunnen doorlopen van het notariële traject t.b.v. de statutenwijziging, uitgaande van een fusiedatum van 1 januari 2022 is goedkeuring door de gemeenteraad voor 1 december 2021 voorwaardelijk.

Met vriendelijke groet,

Dhr. R. de Haan (voorzitter CvB OPOD)